

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

Development of the Educational Institution Curriculum in
Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land
Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies,
Religion and Culture for Prathom Suksa 3 Ban Nonghoy Yai
School, under the Nakhon Phanom Primary Educational Service
Area Office 1

ผู้วิจัย นางมาลัยวรรณ แสนสุภา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.อุษา ปราบหงษ์

Researcher : Mrs. Malaiwan Sansupa; Thesis Advisor : (1) Dr. Usa Prabhong

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 20 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pre-test Post-test Design

การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความเหมาะสมมากและสามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.30/89.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ ที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to develop the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religion and Culture for Prathom Suksa 3, 2) to investigate the efficiency of the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religion and Culture for Prathom Suksa 3 based on the efficiency criteria set at 80/80, 3) to compare Prathom Suksa 3 students’ learning achievements gained before and after they had learnt through the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religion and Culture 4) to survey Prathom Suksa 3 students’ the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religion and Culture. The subjects were 20 Prathom Suksa 3 students who were learning in the second semester of 2011 academic year at Ban Nonghoy Yai School under the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. One-group pre-test post-test design. Was adopted for this study.

The curriculum development procedure consisted of following stages: 1) studying basic data, 2) developing the curriculum, 3) curriculum trial, 4) evaluating and improving the curriculum. The instrument used were the curriculum and its documents ; learning management plan of the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religion and Culture ; learning achievement test ; and the questionnaire to survey the students’ satisfaction. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research showed the following results:

1. The curriculum and its documents ; learning management plan of the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religions and Culture for Prathom Suksa 3 assessed by the specialists were suitable and could be implemented in the institution.

2. After trial, it was found that the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religions and Culture for Prathom Suksa 3 developed by the research had is efficiency of 81.30/89.67, which was higher than the set criteria 80/80.

3. After the students had learnt through the educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religions and Culture for Prathom Suksa 3 their learning achievements of was higher than that of before

4. The students’ satisfaction of educational institution curriculum in Additional Subject Entitled “Dan Din Thin Nakae (Local Land Called Nakae)” of Learning Substances Group of Social Studies, Religions and Culture for Prathom Suksa 3 was at the highest level.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด และพัฒนา หลักสูตรรวมทั้งติดตามและประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุข และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พุทธศักราช 2555-2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และ ศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคอน ดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดี งาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อ การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าว

สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการ พัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21โดยมุ่ง ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการ คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โลกได้อย่างสันติ

หลักสูตรสถานศึกษา จึงต้องพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของตนเอง ทั้งด้าน ภูมิศาสตร์ สังคม ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม และ เศรษฐกิจ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ของตนเอง

อำเภอนาแก เป็นอำเภอที่เก่าแก่อำเภอหนึ่งใน จังหวัดนครพนม เป็นอำเภอเล็กๆ ที่ประชากรในท้องถิ่น ดำรงชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายมีลักษณะภูมิประเทศที่ สวยงาม มีเทือกเขาภูพานเป็นเขตแดน นอกจากนี้ชาว อำเภอนาแกยังมีประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา ช้านานและเป็นเอกลักษณ์ของตนเองทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญอยู่มากมาย อาทิ เช่น วัดพระธาตุ ศรีคุณ เป็นปูชนียสถานคู่อำเภอนาแกมีลักษณะคล้าย

พระธาตุพนม และวัดภูพานอุดมธรรมหรือวัดตานสาวคอย ตั้งอยู่บนเทือกเขาภูพาน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดงหินเขาเรียบ มีไม้เบญจพรรณขึ้นประปราย เมื่อขึ้นดงหินนี้แล้วสามารถมองเห็นยอดพระธาตุพนม เป็นสถานที่ซึ่งมีตำนานเล่าขานเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว ซึ่งประชาชนในอำเภอนาแกให้ความสำคัญกับปูชนียสถาน และโบราณวัตถุเหล่านี้และนิยมไปสักการบูชาและสามารถส่งเสริมพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้อำเภอเมืองยังมีชนบทธรรมนิยม ประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่นงานนมัสการพระธาตุศรีคุณ ตำบลนาแก งานแข่งเรือวันออกพรรษา ที่ตำบลหนองสังข์ งานบุญบั้งไฟ ที่ตำบลพุ่มแก ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมที่แสดงออกนี้สะท้อนให้เห็นถึง ความรักความสามัคคี การส่งเสริมอนุรักษ์ชนบทธรรมนิยม ประเพณี อันดีงามให้ชนรุ่นหลังสืบทอดต่อไป และจากสภาพปัจจุบันพบว่าเยาวชนในท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านโบราณสถานโบราณวัตถุ ประเพณี และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว บุคคลสำคัญ และอาชีพเสริมดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งสืบเนื่องจากการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป โดยรับเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ และเทคโนโลยีเข้ามาโดยไม่ปรับใช้ให้เข้ากับวิถีชีวิต (ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเมือง, 2546, หน้า 1-3) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านความต้องการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นและต้องการให้จัดการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

ดังนั้นเพื่อเสริมสร้างความตระหนัก ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองโรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ อำเภอเมือง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและนักเรียนส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านหนองหอยใหญ่ แต่โรงเรียนยังขาดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถนำมาพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนในกลุ่ม

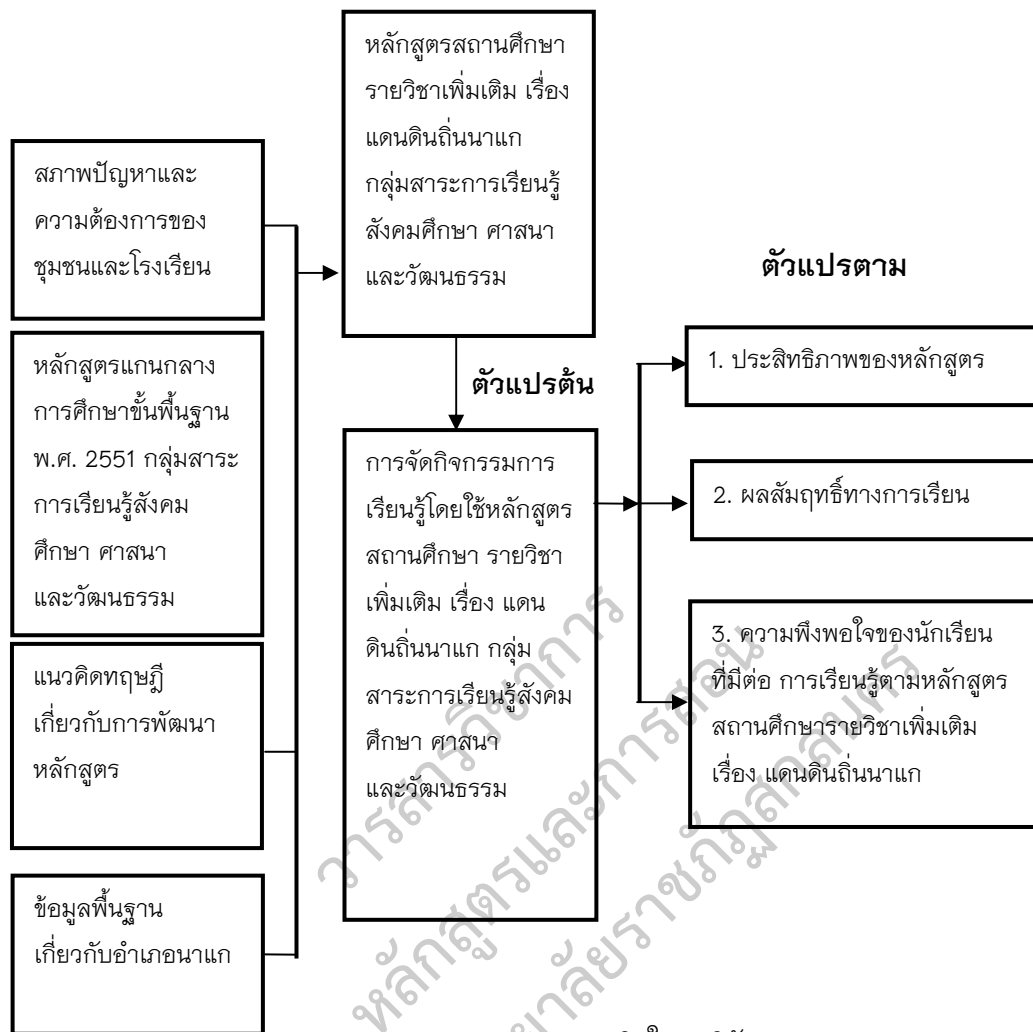
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมีความสนใจพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สภาพทางภูมิศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยว บุคคลสำคัญ อาชีพเสริมที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนัก อนุรักษ์ ประเพณี และวัฒนธรรม โบราณสถานโบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยว อาชีพเสริมที่สำคัญของตนเอง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ที่ให้ข้อมูลพื้นฐาน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ ประชากรที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.3 เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คู่มือการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

ขั้นที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น

ขั้นที่ 3 ศึกษาหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ยกร่างหลักสูตร

ขั้นที่ 2 ยกร่างเอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรการทดลองใช้หลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการใช้หลักสูตร

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4. หาคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตร

1. กำหนดแบบแผนการทดลองใช้หลักสูตร

2. การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดเกณฑ์การประเมินหลักสูตร

ขั้นที่ 2 กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 หาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์ 80/80

2.2 หาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ในการทดสอบค่าที่แบบสองกลุ่มไม่อิสระกัน (t-test แบบ Dependent-Samples)

2.3 หาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความพึงพอใจ (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการวัด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความเหมาะสมในระดับมากและสามารถนำไปใช้ได้

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.30/89.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแกกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแกกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งเอกสารประกอบหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้รับการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการประเมินหลักสูตร ผลปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) เอกสารประกอบหลักสูตร (คู่มือการใช้หลักสูตร) อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.32$) เอกสารประกอบหลักสูตร (แผนการจัดการเรียนรู้) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และวัยของนักเรียนมีการใช้หลักสูตร การวัดผลและประเมินผล และมีการตรวจสอบหลักสูตรก่อนจะนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสังด์อุทรานันท์ (2532, หน้า 36-41) ที่กล่าวโดยสรุปว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบสำคัญคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ การใช้หลักสูตรและการประเมินผล มีการตรวจสอบหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนนำไปใช้

2. หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แดนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ คือ 81.30/89.67 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัย

ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่ยึดมาตรฐานเป็นหลัก (Standard based) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดทำ สาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความสนใจของนักเรียนซึ่ง สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 3) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่น นาแก อย่างมีระบบ และเป็นขั้นตอนมีการตรวจสอบความ ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญและมีการปรับปรุงแก้ไขก่อน นำไปใช้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม หลักสูตรยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยสร้างองค์ ความรู้และประสบการณ์ที่มีความหมายต่อตนเองจากการ สืบค้น สอบถามจากวิทยากร ผ่านการปฏิบัติจริง และทำ กิจกรรมเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ ปาละลี (2550, หน้า 145) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ฝ้ายอ้อมคราม ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเด็อศรีโพธิ์วัลย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ คือ 83.42/81.22 สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล มหาโยธา (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ามีความ ประสิทธิภาพ 93.31/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ ที่กำหนดคือ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา ลึกษา (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่อง พ็อน ดอกมันปลา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนอง ปลาตุ๊ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่ามีความประสิทธิภาพ 86.26/84.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึ กษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ ที่เรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่น นาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 เป็นเช่นนี้ เพราะหลักสูตร สถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่นนาแก ที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพเหมาะสมในการ นำไปใช้จัดการเรียนการสอน มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ท้องถิ่น ชุมชนและชีวิตประจำวัน มีการจัดกระบวนการ เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและครู มีการจัดกิจกรรมที่ หลากหลาย เช่น การสืบค้น การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การทำงานกลุ่มส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ครูเชื่อมโยงความรู้เก่าสู่ความรู้ใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเรียนรู้จากสื่อของจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอินโท จันปุม (2548, หน้า 158) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองมุกดาหาร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน มุกดาหลาย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การจัด การเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากมี กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดย ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ ผู้เรียนได้ร่วมมือกันและบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นๆ

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยใหญ่ ที่มีต่อการเรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่น นาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนมี ความรู้และเข้าใจเห็นคุณค่า ความสำคัญ และการปฏิบัติ

ตนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีท้องถิ่นตน โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดความแตกต่างระหว่าง บุคคลในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อการเรียน/แหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว นักเรียนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ให้แรงเสริมโดยการให้ความ สนใจ กล่าวชื่นชมให้กำลังใจให้คำยกย่องชมเชย ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน และเรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอวยพร ออละมาลี (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมชนเผ่าภูไทบ้านโนนงู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัย และพัฒนา (Research and Development) มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การทดลอง ใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร กลุ่ม ตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน โนนงู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 จำนวน 23 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล มหาไธสี (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยา สรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการ เรียนรู้ด้วยหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์ จากไม้ไผ่ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พัชรา ลิกษา (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำ การวิจัยการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนดอกมันปลา ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองปลาตุก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ซึ่งได้ศึกษาความ

พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนดอกมันปลา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้อยู่ใน ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง แคนดินถิ่นนาแก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านหนองหอยใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา นครพนม เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอน ตลอดจน วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด

1.2 ครูผู้สอน และวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรวางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ และควรยืดหยุ่น เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับความ สนใจและความต้องการของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระ เพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของชุมชน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนและ นำหลักสูตรไปใช้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณา การ มีการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

3.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ความตระหนัก และเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ในท้องถิ่น ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2555). *ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.phanom.ru.ac.th /NpPage/History Nakae.html>.
- ขวัญเพชร พลวงศ์. (2550). *พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง แคนดินถิ่นบั้งไฟพญานาค ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองหมุ, วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- ครรชิต มนูญผล. (2552). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบบครูมีอาชีพ*. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- จตุรงค์ โพนสูงเนิน. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนหมากเบ็ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระของสามัคคีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- ดารากรณ์ พิทักษ์. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ภาษาใต้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพนจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร*.
- ดวงกมล มหาโยธี. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- นาวา ศรีษะเนตร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รงเรียนบ้านท่าวัด “คุรุราษฎร์บำรุงวิทย” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- นิคม ชมพุลอง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดหลักสูตร*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์อภิชาติการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 7*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรทิพย์ จันปุ่ม. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทอผ้าฝ้ายด้วยเส้นใยฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ของบ้านโปงเป้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนโพนทราย จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- พรพิมล โสภา. (2552). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการฝึกทักษะสาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- พัชรา ลิกขา. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนดอกมันปลา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านหนองปลาตุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2548). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- ศรีพระจันทร์ กุศลชนะรงค์. (2549). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องจังหวัดกาฬสินธุ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุศหว้าวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศุภสิริ โสมาเกต. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนโดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภย์วัฒนธรรมอำภอณาแก. (2546). นาแก้วร้อยปี. นครพนม: โรงเรียนนาแกพิทยาคม.
- สุภาพรรณ ชินโคตร. (2548). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำก่ำ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุภารัตน์ ปาละลี. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องฟ้าย่อมคราม ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านเดื่อศรีไพรวัลย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมหมาย สว่างวัฒนาภิรักษ์. (2546). การศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อินโท จันปุม. (2548). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องถิ่นรุ่งเรืองเมืองมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อวยพร ออละมาลี. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องวัฒนธรรมชนเผ่าภูไทบ้านโนนสูง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโนนสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- Butler. (1996). *A Process for Effective Graphic Desing Curriculum Development*. Ph.D. Dissertation. The University of
Wisconsin-Madison.
- Good. C.V. (1973). *Dictionary of Education* 3rd ed. New York: Mc graw-Hill.
- Skinner.B. F. (1971). *Beyond Freedom and Dignity*. Toronto : A Bantage Vintage Book.
- Tyler. R. W. (1968). *Basic principle of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Morse.W. C. & Win go G.W. (1955). *Psychology and Teaching*. Bombay. Michigan: University of Michigan Press.
- Maslow. A. H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row Inc.
- Vivian. O. W. (1995). Curriculum Development and Cognitive Style : Cultural Competency In Genetic Counseling.
Dissertation Abstracts International. 06(6), 2118-A.